

Limbile de specialitate ca limbă străină: o provocare organizatorică și didactică a educației bilingve

MICHAEL LANGNER

Scurt rezumat geografico-istoric

Elveția

Începînd cu anul 1848, Elveția a devenit un stat federal în care toate cele trei limbi oficiale (germana, franceza și italiana) au statut egal. Din 1938 limba retoromană a devenit a patra limbă oficială a țării. În acest context este important de știut că noțiunea de națiune nu are ca punct de referință o anumită limbă.

Elveția este compusă din 26 de state (cantoane) cu constituții proprii. Cele mai multe cantoane sînt oficial monolingve, 3 sînt bilingve (Wallis/Valais-Bern/Berne-Fribourg/Freiburg), cu o majoritate franceză accentuată în Wallis și Freiburg și cu o majoritate germană puternică în Bern. Cantonul Graubünden/Grisons/Grisoni este trilingv (germană, retoromană, italiană).

Grașițele lingvistice între regiunile monolingve sînt stabile, dar această grașiță se aseamăna mai degrabă cu un coridor în care se află orașe și sate bilingve. Freiburg/Fribourg este așezat încă de la înființarea sa în zona grașiței lingvistice frano-germane.

Freiburg/Fribourg

Orașul a fost fondat la confluența a două culturi și limbi și de la bun început a fost bilingv.

Odată cu intrarea orașului în Confederația elvețiană (Confoederatio Helvetica), limba germană a devenit mai importantă, dar după ocuparea orașului de armata franceză, în secolul al XVIII-lea, limba franceză a mai cîștigat teren.

Freiburg - universitatea bilingvă a Elveției

Aceasta este denumirea pe care universitatea noastră și-a ales-o începând din acest an. După această incursiune istorică, aș dori să mă refer la ceea ce înseamnă astăzi noțiunea de bilingvism, pentru ca după aceea să prezint în detaliu planurile pentru viitorul apropiat. Multe dintre informațiile ce urmează provin de la un grup entuziast (comisia pentru promovarea bilingvismului) - deci nu fac încă parte din bunul comun al universității - și mai necesită o analiză aprofundată. Totuși, ele arată direcția în care trebuie să avanseze programul de promovare a bilingvismului.

Universitatea din Freiburg a fost înființată în anul 1889. 112 ani nu par a fi prea mult, dar este foarte interesant că această universitate a fost gândită a fi bilingvă încă de la început, avînd menirea de a fi o punte între două culturi, țări și regiuni europene, cea franceză și cea germană

Noțiunea de „bilingv” are două mari înțelesuri: administrația, comisiile și comitetele folosesc ambele limbi, dar studenții studiază într-o singură limbă, ori în limba franceză ori în limba germană (bilingvismul înțeles ca o conviețuire a două limbi). Conceptul studierii în două limbi este încă nou (bilingvismul înțeles ca simultaneitate a două limbi). Două facultăți, cea de drept și cea de științe economice și sociale au introdus la sfîrșitul anilor '80 așa numita diplomă/licență bilingvă.

Marele avantaj al acestui concept de bilingvism se datorează faptului că universitatea noastră se situează într-un oraș și într-un canton bilingv. Datorită acestui fapt cele două limbi de predare pot fi regăsite și în viața cotidiană. Asta înseamnă că nici una dintre limbi nu a fost „importată” ca limbă academică, fără să aibă tangență cu o cultură prezentă permanent. În continuare prezintă un avantaj faptul că universitatea nu numai că are două limbi de predare, dar are și acces la două lumi academice diferite - existînd diferențe esențiale în modul de abordare, în discursul academic și în formele de argumentare și dezbateri.

Proveniența și limba maternă a studenților

În anul academic 2000/01 au fost înscriși 8.929 de studenți care au avut ca limbă maternă:

Nr. studenți	germană	franceză	italiană	retoromană	altele
8.929	4.375 (49%)	2.809 (31,5%)	774 (8,7%)	51 (0,6%)	920 (10,3%)

(Statistica anuală a studenților, semestrul de iarnă 2000/01)

Limba de predare la cele 5 facultăți

Studii în limba maternă 2000/01:

Limba maternă	Teologie	Drept	Economie	Filozofie	Științele naturii	Total
germană	190	1.129	655	1.917	484	4.375
franceză	131	605	376	1.241	456	2.809
italiană	11	148	112	409	94	774
altele	103	152	208	337	120	920
						8.929

15,5% dintre studenții noștri sînt străini.

Studii bilingve: cifre

Pînă în acest moment nu avem încă o statistică oficială despre licențele în două limbi. Dar în statistica anuală apar date despre studenții care au menționat că doresc să studieze în două limbi. Următoarele date arată dorința actualilor studenți de a obține o licență dublă.

Facultatea	număr
drept	622 (30%)
științe economice și sociale	342 (25%)
anumite materii în cadrul diferitelor facultăți ¹	446 (10%)
științele naturii ²	252 (22%)
total ³	1.410 (18%)

Este cert faptul că 18% dintre studenții a patru facultăți studiază momentan în două limbi.

Studii bilingve: astăzi

Posibilitatea de a studia și de a obține licențe în două limbi

Pentru noul ghid (atît în formă imprimată, dar și online <http://www.unifr.ch/etudier/formation/bilinguismeD.htm>) s-a realizat următorul tabel care indică posibilitatea studierii în două limbi:

Facultăți	Limba de predare	Curs în două limbi	Examene în două limbi
Facultatea de Teologie	la alegere: germană sau franceză	posibil, dar nu este obligatoriu	da
Facultatea de Drept	la alegere: germană sau franceză	posibil, dar nu este obligatoriu	da
Facultatea de studii economice și sociale	la alegere: germană sau franceză	posibil, dar nu este obligatoriu	da
Facultatea de Filozofie	3 modele diferite, pe secții • la alegere: germană sau franceză (de exemplu: istorie) • parțial germană, parțial franceză (de exemplu: etnologie) • monolingv (de exemplu: literatura germană modernă)	posibil, dar nu este obligatoriu	da*
Facultatea de ^a tiințele Naturii	parțial germană și parțial franceză plus engleză	obligatoriu	nu
Interfacultăți ^a tiințele sociale	la alegere: germană sau franceză	posibil, dar nu obligatoriu	da

* cursuri de filozofie, istorie, și istoria artei

Facultatea de drept

Reglementările actuale prevăd pentru obținerea unei licențe bilingve, absolvirea a cel puțin 20-25% din materii în a doua limbă.

De câțiva ani încoace facultatea oferă posibilitatea de a urma cursuri de limbă de specialitate în limbă străină (Germana pentru juriste) (N. tr.: în limba germană contemporană se folosește din ce în ce mai mult femininul substantivelor ca semn de protest în fața masculinității limbii).

Aceste cursuri sînt ținute de un profesor de specialitate și de un profesor de limbă străină. De puțin timp există și echivalentul acestui curs pentru cei care vorbesc franceza ca limbă străină (Français pour les juristes). Aceste cursuri oferă mult mai mult decît simpla traducere a terminologiei de specialitate, ele se concentrează pe diferitele tradiții științifice și culturale, se conștientizează modul diferit de abordare a discursului științific.

Facultatea de studii economice și sociale

Această facultate a introdus prima în Freiburg sistemul transferului european de credit (ECTS). Conform acestor reglementări pentru o licență bilingvă este necesară

obținerea unui punctaj de 60 de puncte din 240 posibile într-o altă limbă. Asta corespunde unui procentaj de 25 %.

Cu totul nou este conceptul lingvistic, care prevede pe parcursul a trei ani cursuri de limbă străină, la care, la fel ca și la facultatea de drept - se predă limba de specialitate pentru străini. Profesorii de limbă străină sînt plătiți de facultate, dar lucrează la centrul didactic și de cercetare a limbilor străine al universității. (vezi detalii mai jos)

Facultatea de filozofie

Facultatea noastră de filozofie - precum, probabil, multe alte facultăți de profil din Europa - este una foarte complexă. Are un număr mare de materii diferite și, în consecință, un mare număr de combinații la diferitele licențe. În general, pentru a fi licențiat al facultății de filozofie, se cere o specializare principală și două secundare. Pentru o licență bilingvă se cere, de obicei, studierea celor trei specializări în două limbi. Există anumite materii care nu pot fi studiate în două limbi, dar există altele care trebuie studiate în două limbi. În momentul de față putem diferenția din punct de vedere al limbii de studiu între patru grupe de studii⁴:

- grupa 1 - curs bilingv: materia poate fi studiată în două limbi, și examenele sînt echivalente;
- grupa 2 - două cursuri paralele monolingve: materia poate fi studiată în franceză sau germană, doar că examenele nu sînt decît parțial echivalente (aici trebuie ținut cont de politica universității);
- grupa 3 - cursuri parțial bilingve: materia trebuie studiată în germană și în franceză;
- grupa 4 - cursuri monolingve: materia se predă doar într-o singură limbă. De cele mai multe ori este vorba de filologie monolingvă (de exemplu: germanistică sau anglistică)

Facultatea de teologie

Materiile pot fi studiate parțial într-o altă limbă.

Facultatea de științele naturii

În funcție de specialitate, se cere studierea materiilor în mod obligatoriu în două sau trei limbi, fără ca pînă în prezent să se fi acordat licență în mai multe limbi.

Măsuri de sprijin: centre de limbi străine

O universitate bilingvă nu poate fi concepută doar pentru bilingvi naturali, ci trebuie să ofere posibilitatea ca studenții să devină în timpul și cu ajutorul studiilor bilingvi. Tocmai din aceste considerente, în special în anul întâi de studiu, trebuie rezervat mult loc pentru perfecționarea cunoștințelor de limbă străină, pentru ca din anul al doilea să se poată studia în limba străină. (Acest lucru se exemplifică cu imaginea unei rampe lingvistice) Aici trebuie ținut cont însă și de faptul că studiind o materie în limbă străină automat se aprofundează și cunoștințele în limba respectivă (content learning through different languages/ imersiune).

Aceste considerente sînt susținute de diferite măsuri care să faciliteze studiul într-o limbă străină. Universitatea Freiburg a înființat deja cu mulți ani în urmă un centru lingvistic pentru ambele limbi. Acolo s-au ținut cursuri de franceză și germană pentru universitari. Evident, în conceptul de predare a limbii străine s-a ținut cont și de necesitatea limbii străine din punct de vedere al studiului universitar. Din 1 octombrie 1999 aceste centre de limbi străine - între timp completate și cu un mic centru pentru limba engleză - s-au transformat în noul centru al limbilor străine (Lern und Forschungszentrum Fremdsprachen/Centre d'Enseignement en Langues Étrangères (LeFoZeF/CERLE:<http://www.unifr.ch/cerle/>) și a fost integrat în nou înființata mediatecă și centru de studiu a limbilor străine. Un motiv pentru înființarea mediatecii a constat în faptul că, din cauza orarului mult prea încărcat, nu au mai rămas alte posibilități pentru introducerea orelor necesare.

Așa s-au creat următoarele posibilități

- cursuri de limbi străine la toate nivelele
- cursuri de limbi speciale: Introduction à la terminologie juridique/Einführung in die französische juristische Sprache; Deutsch für Wirtschafts-und Sozialwissenschaftler / Français pour l'économie et les affaires / English for professional purposes/
- materiale didactice pentru studiul individual susținute de un serviciu de consultanță: Audio, Video, CD-Rom-s, Internet etc. (<http://www.unifr.ch/cerle/mdt>)
- parteneriate intermediare de UNITandem (<http://www.unifr.ch/unitandem/>)

Aici sîntem datorii cu două observații:

a) Crearea unui centru lingvistic nu înseamnă economii! Specialiștii în predarea limbilor străine sînt foarte importanți pentru elaborarea materialelor de studiu care folosesc intra-/internetul sau mijloacele clasice de învățare. Materialele comerciale suferă de cele mai multe ori din cauză că nu sînt rezultatul unei colaborări profunde dintre informaticieni și pedagogi. În multe dintre cazuri partea tehnică este exploatată la maxim, iar partea metodică este una învechită sau îndoielnică. Un grup de specialiști în predarea limbilor străine au elaborat un tabel de evaluare a software-lor din domeniu și le actualizează permanent.

b) Un centru de limbi străine din cadrul universității trebuie să aibă statut academic. Asta înseamnă că proiecte de cercetare și un anumit număr de ore ar trebui să fie de la sine înțelese. Doar așa poate fi evitată degradarea acestor centre în simple instituții de prestări de servicii. (ca de ex. în Germania)

Evident, o licență bilingvă nu trebuie să fie un examen de gradul II (unul simplificat, în ciuda plusului de efort depus din punct de vedere profesional, nu trebuie să fie unul ușurat). Licența în două limbi nu poate fi o licență ușoară. Cursurile și seminariile sînt concepute pentru studenții care studiază în limba lor maternă. Studenții care studiază în a doua limbă aleasă sînt sprijiniți să învingă acest dezavantaj. Pe lîngă posibilitățile infrastructurale (laboratoare de limbi străine) s-au elaborat bibliografii în trei limbi, și cei care predau au fost conștientizați de greutățile care apar și de situațiile grele în care pot ajunge acești studenți.

Studii bilingve: planuri de viitor

Comisia pentru o universitate bilingvă

În urmă cu cîțiva ani, universitatea noastră a trecut printr-o evaluare. Unul dintre cele mai marcante rezultate a constat în cererea foarte mare de promovare a bilingvismului, lucru care să o plaseze pe o poziție mai importantă în rîndul universităților europene. Din acest motiv a fost creată această comisie avînd mai multe sarcini.⁵

- consiliază rectoratul în politica sa în favoarea bilingvismului și a dialogului intercultural din cadrul universității și face propuneri pentru optimizarea acestei caracteristici inconfundabile a universității din Freiburg;

- se îngrijește ca rectoratul, facultățile și catedrele să țină cont în activitățile lor de acest factor bilingv și sprijină îndeobște rectoratul în introducerea licențiatului bilingv la toate facultățile;

- verifică regulamentele propuse rectoratului din punctul de vedere al regulilor ce trebuie respectate în vederea bilingvismului;

- acordă consultanță rectoratului în activitatea sa de a facilita accesul la o limbă străină (cursuri de limbă și traduceri);

- sprijină rectoratul în eforturile sale de a acorda mai multă importanță mediatizării;

- sprijină rectoratul și facultățile în realizarea unui program de studii care să faciliteze obținerea unor valoroase diplome bilingve;

- în ideea promovării interculturalității, urmărește cu atenție evoluția introducerii unei a treia și a unei a patra limbi în universitate.

Comisia este pe cale să întocmească un regulament în care, pe lîngă sarcinile ce se trec în caietul de sarcini, să se traseze și competențele. Noi sîntem de părere că un concept pentru o politică bilingvă adevărată trebuie să se adreseze și

următoarelor probleme: de personal, politica informației, relații interpersonale, presă și publicații. În viața academică acestea sînt încă întrebări foarte controversate.

Printr-o adresă orientativă, rectoratul a primit primele propuneri din partea acestei comisii și a stabilit ca, pentru o licență bilingvă, cel puțin 40% din materii trebuie studiate în cea de-a doua limbă. Asta înseamnă, pe de o parte, că facultățile care deja au licențe bilingve trebuie să-și structureze planul de studiu astfel încît celelalte facultăți să se poată baza pe propunerile acestora.

Comisia este în contact direct cu ambele facultăți, cea de drept și cea de economie și științe sociale, în vederea luării măsurilor necesare pentru promovarea bilingvismului. De exemplu, momentan se discută ca un an întreg de studiu (2 sau 3) să absolve în cea de-a doua limbă de studiu. Aceasta înseamnă deja 25 % din materiile de studiu. Restul care lipsește din cele 40 % va trebui să fie recuperat pe parcursul celorlalți ani de studiu.

Evident, pentru realizarea unui concept de studii bilingve nu pot fi determinante doar considerentele cantitative. La fel de importante sînt și problemele de conținut. Ce materii, ce examene, ce cursuri trebuie urmate în cea de-a doua limbă?

Pentru facultatea de filozofie comisia a elaborat un document cadru care încearcă să satisfacă, pe de o parte, complexitatea facultății, iar pe de altă parte să ofere posibilitatea parcurgerii și absolvirii unui program de studiu valoros în două limbi. Aceste planuri conțin:

- să se țină cont de caracteristicile unor materii (chiar și cele care nu pot fi studiate decît într-o singură limbă);
- reflecții asupra limbilor de specialitate din facultăți (în cadrul facultăților de filozofie se deosebesc trei mari categorii de limbi de specialitate: a) științe umane și sociale, b) filozofie și teologie, c) istorie și studiul antichității);
- analiza posibilităților de obținere a unei licențe bilingve: a) studiul în două limbi, (fiecare materie în două limbi) și b) împărțirea limbilor pe materii (dacă materiile aparțin aceleiași linii de specialitate)

În momentul elaborării unei baze comune pentru facultatea de filozofie, pe baza acesteia urmează elaborarea programului pentru facultatea de teologie.

Considerații generale

Un program de studiu în două sau mai multe limbi trebuie să țină cont de următoarele lucruri:

Diplome cu un calificativ și potențial mare pentru piața forței de muncă

O diplomă bilingvă (licență bilingvă la universitatea Freiburg/Elveția) trebuie să aibă o mare căutare pe piața forței de muncă.

Asta se poate realiza doar dacă a) o mare parte a materiilor se studiază în cea de-a doua limbă (diferite seminarii, cursuri, examene orale și scrise, referate, lucrări scrise) și dacă se crează o infrastructură care să faciliteze însușirea grabnică a limbii străine,

iar efortul depus pentru aceasta să rămână în limite umane. La punctul b) trebuie menționată elaborarea unei concepții de predare cât mai eficientă a terminologiei de specialitate în limba străină.

Definirea competențelor lingvistice la începerea studiilor și la terminarea acestora

În cazul în care o persoană este începătoare în cea de-a doua limbă și dorește să urmeze o facultate bilingvă și să dea examene în două limbi se pune întrebarea care trebuie să fie nivelul minim de cunoaștere a celei de-a doua limbi pentru a putea studia în aceasta. La fel de importantă este, de asemenea, și definirea nivelului de competență în limba străină la terminarea facultății. La anumite secții acest lucru poate fi determinat prin atestate de specialitate (Prüfung Wirtschaftsdeutsch International, Certificate in Advanced English), dar, totuși, consider că este mult mai utilă definirea unei competențe lingvistice pentru uzul academic. În acest fel poate fi stabilit nivelul necesar, de exemplu, de C1 la scris, iar pentru exprimare orală de C2 la specialitatea X etc.

Definirea competențelor necesare la terminarea studiilor poate fi folositoare, în același timp, în stabilirea scopurilor didactice ale însușirii limbii străine, ce vor fi incluse în planul de studiu al diferitelor secții.

Licența și diploma de absolvire

Până acum nu s-au făcut diferențieri între studiul și obținerea licenței în două limbi. În acest sens trebuie să facem o precizare: Universitatea noastră are mulți studenți care nu au ca limbă maternă nici una dintre cele două limbi (cei din Tessin, precum și străinii). Dar chiar și dintre aceia care vorbesc una dintre cele două limbi ca limbă maternă, nu fiecare va dori sau va putea obține o licență bilingvă. De aceea - pe lângă studiul monolingv - există și o variantă a diplomei /licenței de studiu parțial într-o altă limbă. În Freiburg fiecare este interesat să profite de bilingvism. Aceia care rămân sub cerințele licenței bilingve pot atesta studierea unor materii în a doua limbă de studiu. Aceasta se anexează în mod obligatoriu la diplomă, chiar și atunci când s-a studiat doar o parte infimă (dar totuși definibilă) din materii în cea de-a doua limbă. Este necesară găsirea unei metode de evidențiere a acestor studii parțiale.

ECTS și Bologna

Precum am văzut în cazul facultății de studii economice și sociale, introducerea sistemului de credit european va ușura cel puțin definirea cuantumului planificării studiului limbii străine. Dar introducerea acestui sistem are și o altă consecință. Cursurile de limbi străine (cel puțin pentru nivelele de B2/ C1 și în special cursurile limbilor de specialitate) trebuie să se desfășoare în mod normal în programul universitar și astfel să se integreze în acest sistem de credit.

Pentru ca licența obținută la universitatea Freiburg să corespundă gradului de masterat este necesară prelungirea studiilor la anumite specialități, iar prin aceasta planificarea și integrarea în programă a limbilor de specialitate ar trebui să devină mai ușoară. Pe de altă parte, este mai ușoară realizarea și derularea unor programe de schimb pe perioada unui semestru sau a unui an.

Situația limbii engleze la universitatea Freiburg

În ciuda bilingvismului tradițional al universității noastre, cererea pentru studiul în limba engleză este în continuă creștere. Fără să se pericliteze structura bilingvă a universității, trebuie satisfăcută și această cerere. Din acest motiv, probabil, vor fi susținute anumite prelegeri, cursuri și în limba engleză. Dar cererea constă de cele mai multe ori în însușirea unor abilități, fie pentru studiu (citire sau înțelegere orală)⁹ fie pentru cariera profesională (vorbit). Încercăm să satisfacem aceste dorințe în cadrul centrelor de limbi străine „English as a foreign language”, „English for professional Purposes (business English)”, „Professional Communication Skills for Academic Researches”, „Writing for Researchers”.

Bilingvismul la universitatea Freiburg

În încheiere aș dori să punctez încă o dată cele mai importante informații:

Consecințe practice și didactice

- sensibilizarea privind problemele la examenul în limbă străină: o toleranță la greșelile de exprimare în scris și vorbit;
- însușirea modalităților de ajutor din partea examinatorilor;
- toleranță față de *code-mixing/code switching* în cursuri și examene;
- echilibrul dintre cerințele din limba de specialitate și limba străină trebuie permanent realizat.

Criterii de acceptanță

- ajutorarea studenților care nu au ca limbă maternă nici germana și nici franceza;
- stabilirea unui nivel minim de competență care să permită absolvirea cu succes a studiilor.

Cerințe privind cadrele didactice

- la angajarea profesorilor trebuie să existe un criteriu de competență receptivă a limbii străine fără ca acesta să constituie un criteriu absolut și să pună în pericol caracterul internațional al universității;
- structuri universitare mixte (catedre, departamente, secții).

Locul limbii străine în Curricula unei universități bilingve

- cursuri de limbă și, în special, cursuri de limbi de specialitate trebuie să fie incluse în curricule;
- se recomandă, de asemenea, integrarea acestor cursuri în ECTS.

Concluzii profesionale

- șanse profesionale mai bune: engleza este standard, dar germana sau franceza este o calificare în plus;
- competențele în două sau trei limbi precum și cunoașterea a două lumi academice și culturi diferite sînt atuuri pentru cariera profesională;
- aceasta contribuie la promovarea dialogului intercultural;
- competența în mai multe limbi duce la lărgirea paletelor de înțelegere a publicațiilor de specialitate. □

BIBLIOGRAFIE

- Universitaire et bilingue / Erlebnis Zweisprachigkeit. (Universitas Friburgensis june 1999)
- Ruedi Imbach (2000): „Die Chancen einer zweisprachigen Universität”. In Universitas friburgensis. Juin 2000. (<http://www.unifr.ch/spc/UF/2000jiun/bilingue.html>)
- Michael Langner (1997): „Zweisprachiges Studieren an der Universität Freiburg”. In Babylonia 4, 1997. (http://134.21.12.87/mdt/pdf/baby_4-1997b.pdf)
- Michael Langner, Claudine Brohy (1994): „Zweisprachiges Lernen im Freiburg/Fribourg: Geschichte, Realität, Perspektiven”. In: Universitas friburgensis: Juin 1994. (<http://www.unifr.ch/spc/UF/94jiun/langner+brohy.html>)
- Langner, Michael (1999): Zweisprachiges Studieren, fremdsprachliche Studierfähigkeit, studienbegleitende Sprachqualifikation: Das (Zweisprachigkeits) Konzept der Universität Freiburg/CH. In: Education for Transition One Europe - One World? Studienvorbereitung für internationale Studierende in Europa (ÖFSE Edition 9), 141-147.
- Langner, Michael / Imbach Ruedi (2000): the University of Freiburg: A Model for a Bilingual University. In: Higher Education in Europe. The Bilingual University XXV, 4, 461-468.
- Langner, Michael (2001): Fremdsprachenvermittlung an einer zwei-/mehrsprachigen Universität. Realität und Zukunftsperspektiven des Modells der Universität Freiburg/Fribourg. In: Sprachkontakt, Sprachvergleich, Sprachvariation. Festschrift für Gottfried Kolde zum 65. Geburtstag. Tübingen: Niemeyer, 227-234.
- Nardin, Francesca (1997/98): Zweisprachigkeit an der Universität Freiburg/Fribourg – ein Grundprinzip, unterschiedliche Modelle (Abstract in Italian). In: Academia 13. (<http://www.eurac.edu/Academia/13/Artikkel1.asp>)
- Die Zukunft liegt in der Zweisprachigkeit. Interview mit Michael Langner. In: Academia 13. (<http://www.eurac.edu/Academia/13/Artikkel2.asp>).

NOTE

1. Atît la facultatea de filozofie cît și la facultatea de teologie unele dintre materii pot fi studiate în două limbi. Dar la nici una dintre facultăți nu există deocamdată diplome/licențe în două limbi.

MICHAEL LANGNER

2. Facultatea de științele naturii este *de facto* trilingvă: asta înseamnă că se țin cursuri în trei limbi: germană, franceză și engleză. Studenții anumitor secții sînt constrînși la acest trilingvism și totuși nu există încă o atestare oficială a competenței multilingvistice (trilingvism brut).

3. Fără facultatea de științele naturii.

4. Această tipologie este elaborată de domnul Joel Gapany, adjunctul decanului de la facultatea de filozofie, care a fost invitat la o ședință a comitetului nostru.

Traducere de László Kacsó

Michael LANGNER, absolvent al Universității Albert-Ludwigs din Freiburg, Germania, profesor la Universitatea Bilingvă din Fribourg, Elveția, director la mediatecii de limbi străine și copreședinte al comisiei Bilingvism la Universitatea Fribourg în cadrul rectoratului. Autor al mai multor publicații în domeniile: cultură și civilizație germană, multilingvism, predarea limbilor străine.

Michael Langner, Fachsprachen als Fremdsprachen: Organisatorische und didaktische Herausforderungen zweischprachigen Studierens, studiu prezentat la conferința The Multilingual University: Challenges and Issues, în Maastricht și preluat cu permisiunea autorului.